

Nr 23.

Ankom till riksdagens kansli den 12 april 1935 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av väckt motion om viss ändring i fattigvårdslagen.

I en inom andra kammaren väckt, till lagutskott hänvisad motion, nr 330, vilken behandlats av andra lagutskottet, hava herrar *Thorell* och *Lundqvist* hemställt, att riksdagen måtte besluta sådan ändring i fattigvårdslagen, att fattigvårdssamhälle, som äger lagakraftvunnen fordran på annat fattigvårdssamhälle för utgiven fattigvård, skall söka denna fordran före utgången av året efter det, då fordran blivit lagakraftvunnen, vid äventyr, om det försummas, att rätt till gottgörelse för den fordran skall anses förfallen. Av motiveeringen framgår emellertid, att motionärernas mening är, att berörda preskriptionstid bör införas icke blott för fordran, som grundar sig å lagakraftvunnet utslag, utan jämväl för av hemortssamhälle godkänd fordran.

Beträffande de skäl, som motionärerna anfört till stöd för sin framställning, får utskottet hänvisa till motionen.

Över motionen har utskottet i den ordning, § 46 riksdagsordningen föreskriver, begärt yttrande av kammarrätten, varjämte utskottet lämnat svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundet, svenska landskommunernas förbund och svenska stadsförbundet tillfälle att yttra sig. Yttranden hava inkommit och finnas såsom bilagor fogade vid detta utlåtande. Utskottet tillåter sig att hänvisa till yttrandenas innehåll.

Till ledning vid bedömandet av det i motionen behandlade spörsmålet anser sig utskottet böra förutskicka följande redogörelse.

En tvist mellan två fattigvårdssamhällen, av vilka det ena såsom s. k. vistelse- eller vårdnadssamhälle lämnat eller ersatt fattigvård in natura eller kontant och det andra såsom verkligt eller förment hemortssamhälle anses skyldigt att ersätta vården, förlöper i regel efter följande linjer: Enligt 23 § fattigvårdslagen åligger det fattigvårdsstyrelsen i det fattigvårdssamhälle, där en person, som är i behov av fattigvård enligt 1 § samma lag, vistas, att lämna denne fattigvård. Sedan fattigvårdsstyrelsen hållit förhör med den nödstälde enligt bestämmelserna i 52 §, anmanar fattigvårdsstyrelsen, på sätt i 53 § närmare angives, det fattigvårdssamhälle, där den nödstälde enligt bestämmelserna i 7 kap. fattigvårdslagen förmenas äga hemortsrätt, att ersätta den lämnade fattigvården. Om kravet bestrides eller det anmanade samhället ej svarar, äger vistelsesamhället väcka talan hos länsstyrelsen (54 §). Om sådan talan ej anhängiggöres inom 120 dagar från det fattigvården börjat utgå, skall rät-

ten till ersättning för fattigvårdskostnad, som utgivits mer än 120 dagar innan ansökningen gjordes hos länsstyrelsen, anses förfallen (55 §). Vad sålunda stadgats gäller dock ej det fall, att fattigvårdsstyrelse förklarar sig till alla delar godkänna kravet men ersättning sedermera ej lämnats. Fattigvårdssamhälle, som förpliktats att utge ersättning för fattigvårdskostnad, har tillika att erlägga ränta efter fem procent å det utdömda beloppet samt å belopp, varom parterna i utslaget må ha hänvisats att i brist på åsämjande föra särskild talan och som avse vård under tiden till och med dagen för länsstyrelsens utslag. Röntan räknas som regel från ingången av kalenderkvartalet näst efter det, då kostnaden utgavs (56 §).

Gottgörelse av landsting för vårdkostnad, för vilken landstinget jämlikt 40—42 §§ fattigvårdslagen är ersättningsskyldigt, skall enligt 59 § sökas före utgången av året efter det, då kostnaden av fattigvårdssamhället utgivits, vid äventyr att rätt till gottgörelse för sådan kostnad skall anses förfallen. Om gottgörelse för vårdkostnaden helt eller delvis vägras, äger fattigvårdsstyrelsen hos länsstyrelsen föra talan om utfående av den sökta gottgörelsen. Sådan talan skall väckas inom 120 dagar från det meddelande erhöles om landstingets beslut vid äventyr att rätten till ersättning går förlorad.

Ansökning av fattigvårdssamhälle om gottgörelse av staten för fattigvård, som enligt 60 § fattigvårdslagen skall bekostas av staten, skall jämlikt 61 § ingivas till vederbörande länsstyrelse som regel inom februari månad året efter det, då fattigvården av fattigvårdssamhället utgivits.

Beträffande tvister mellan ett fattigvårdssamhälle och enskild person, som erhållit fattigvård eller är försörjningspliktig för någon, som erhållit fattigvård, gäller enligt 68 § i fråga om tiden för anhängiggörande av talan mot den enskilde om ersättning ingen annan begränsning än som följer av de allmänna bestämmelserna om tioårspreskription.

Sedan fattigvårdssamhälles anspråk på ersättning för fattigvårdskostnad blivit godkänt av den betalningsskyldige eller fastställt genom laga kraft ägande utslag, är fattigvårdssamhället oförhindrat att dröja med begäran om verkställighet intill dess tioårspreskription inträder.

Utskottet vill tillika erinra om att frågan om omorganisation av den sociala hjälpverksamheten för närvarande ligger under Kungl. Maj:ts prövning.

I det av *organisationssakkunniga* den 11 december 1934 avlämnade betänkandet med utredning och förslag rörande den samhälleliga hjälpverksamhetens organisation m. m. (S. O. U. 1934: 53) har majoriteten av de sakkunniga föreslagit, att i varje kommun med mer än 1,500 invånare skall finnas en social nämnd med uppgift att handhava kommunens verksamhet för fattigvård, barnavård, ungdomsskydd, allmän ålderdomspensionering, behandling av alkoholister och arbetslöshetshjälp. Kommun med mindre invånarantal skall äga inrätta social nämnd. Om kommun har så ringa invånarantal, att till följd därav svårighet uppstår för kommunen att fylla nämnda sociala uppgifter, bör kommunen för dessa uppgifter förenas med en eller flera andra kom-

muner till kommunalförbund med gemensam social nämnd. Sådan nämnd skall bestå av minst fem ledamöter, varjämte viss läkare skall vara ledamot av nämnden. En av ledamöterna skall utses av länsstyrelsen och de övriga av kommunen. I fråga om sättet för understödsverksamhetens handhavande har föreslagits, bland annat, att den sociala nämnden skall föra ett s. k. understödsregister, vari skall antecknas, bland annat, vilka personer som genom nämnden erhålla understöd. I fråga om granskning av den sociala nämndens räkenskaper och förvaltning skall gälla vad i kommunallagarna finnes stadgat.

En redogörelse för vissa tidigare förslag rörande omorganisation av kommunernas fattigvårdsverksamhet återfinnes i andra lagutskottets vid förra årets riksdag avgivna utlåtande nr 23, till vilket utskottet tillåter sig hänvisa.

Stadgandet i 10 § fattigvårdslagen, att det åligger fattigvårdsstyrelse, bland annat, att förvalta alla till fattigvården anslagna eller eljest hörande medel, måste, i överensstämmelse med vad kammarrätten uttalat, innebära skyldighet för fattigvårdsstyrelse att utan onödigt dröjsmål indriva på lagakraftvunna utslag eller godkännande grundade fordringar, som förfallit till betalning. Enligt gällande lagstiftning kan emellertid fattigvårdssamhälle utan risk för förlust av sin rätt dröja med utkrävandet av dylik fordran hos annat fattigvårdssamhälle, intill dess tioårspreskription inträder. I motionen föreslås införande i fattigvårdslagen av en särskild preskriptionsbestämmelse av innehåll, att fattigvårdssamhälle skall vara pliktigt att indriva sina fordringar av ifrågavarande slag före utgången av året efter det, då fordran blivit lagakraftvunnen eller av hemortssamhälle godkänd, vid äventyr, om det försummas, att rätten till gottgörelse för sådan fordran skall anses förfallen. Iakttagandet av alla i gällande fattigvårdslag redan stadgade preskriptionstider fordrar, såsom svenska landskommunernas förbund framhållit, stor uppmärksamhet från fattigvårdsmyndigheternas sida, och det synes därför icke lämpligt att utan tvingande skäl meddela ytterligare stadganden om preskription. Några sådana skäl ha enligt utskottets uppfattning icke förebragts i förevarande ärende.

Utskottet.

Utskottet får därför hemställa,

att förevarande motion, II: 330, icke måtte föranleda till någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 12 april 1935.

På andra lagutskottets vägnar:

K. G. WESTMAN.

Vid ärendets behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *K. G. Westman*, *P. Sandström**, *Norman*, *Karl Bodin**, *Knut Petersson**, *Olof Carlsson**, *Forslund* och *Carlström*;

från andra kammaren: herrar *Magnusson i Kalmar**, *Hage**, *Olovson i Västerås*, *Pettersson i Hällbacken**, *Holmström**, *Gardell i Gahns*, *Johanson i Huskvarna* och *Olsson i Staxäng*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

*Bilaga A.***Kammarrätten.**

Till riksdagens andra lagutskott.

Genom remiss den 8 februari 1935 har Kungl. Maj:t i enlighet med utskottets begäran anbefallt kammarrätten att till utskottet avgiva yttrande i anledning av en inom andra kammaren av herrar Thorell och Lundqvist väckt motion, nr 330, om fastställande av viss tid för utsökande av fattigvårdssamhälles fordran hos annat fattigvårdssamhälle enligt lagen om fattigvården den 14 juni 1918.

I motionen hemställes, att riksdagen måtte besluta sådan ändring i fattigvårdslagen, att fattigvårdssamhälle, som äger lagakraftvunnen fordran på annat fattigvårdssamhälle för utgiven fattigvård, skall söka denna fordran före utgången av året efter det, då fordran blivit lagakraftvunnen, vid även-tyr, om det försummas, att rätt till gottgörelse för den fordran skall anses för-fallen. Av motiveringen framgår emellertid, att motionärernas mening är att berörda preskriptionstid bör införas icke blott för fordran, som grundar sig å lagakraftvunnet utslag, utan jämväl för av hemortssamhälle godkänd fordran.

Beträffande förstnämnda slag av fordringar skulle den föreslagna preskrip-tionsbestämmelsen medföra att den tid, inom vilken verkställighet å utslaget kunde erhållas, väsentligen komme att avkortas och stadgandet således inne-bära en inskränkning i den rätt till verkställighet, som enligt utsökningslagen tillkommer fordringsägaren.

Särskilt i fråga om lagakraftvunna fordringar men även beträffande av hem-ortssamhället godkända ersättningsanspråk komme ett stadgande av i motionen föreslaget innehåll att få en helt annan karaktär än den i 59 § fattigvårdslagen meddelade bestämmelsen om viss tid för sökande av ersättning av landsting. Stadgandet i sistnämnda lagrum avser icke det fall att anspråket på ersätt-ning av landstinget grundar sig på lagakraftvunnet utslag i mål mellan den sökande fattigvårdsstyrelsen och landstinget. Fattigvårdsstyrelsen är oför-hindrad att dröja med begäran om verkställighet även å ett dylikt utslag intill dess tioårspreskription inträder.

Jämlikt 10 § fattigvårdslagen åligger det fattigvårdsstyrelsen bland annat att förvalta alla till fattigvården anslagna eller eljest hörande medel. Detta åliggande måste enligt kammarrättens mening anses innebära skyldighet för fattigvårdsstyrelsen såväl att inom skälig tid indriva på lagakraftvunna utslag eller godkännande grundade fordringar som ock att vaka däröver, att fattig-vårdsstyrelsens på utslag eller åtagande grundade skulder av nu förevarande slag inom skälig tid bliva guldna. Det ersättningsberättigade samhället kan icke vinna något genom att dröja med indrivningen utom möjligen då fråga är om sådana fordringar, som jämlikt 56 § 3 mom. fattigvårdslagen äro räntebä-rande. Då det betalningsskyldiga samhället erhållit del av det utslag, varige-nom dylik fordran fastställts, lärer emellertid fattigvårdsstyrelsen i sistnämnda samhälle hava möjlighet att skydda samhället från oskäligen ränteutgifter ge-nom att erlægga betalning. Enär det anses åligga den sökande fattigvårds-styrelsen att i process mot hemortssamhället styrka fattigvårdsbehovet, är den i motionen anmärkta svårigheten att kontrollera riktigheten av ett krav, som ligger flera år tillbaka i tiden, mera till olägenhet för den sökande fattigvårds-styrelsen än för hemortssamhället. För det betalningsskyldiga samhället kan det, särskilt om detta hör till de mindre, vara förenat med avsevärd svårighet

att på en gång nödgas utbetala ett större belopp, utgörande ersättning för fattigvård under en längre tid. En fattigvårdsstyrelse, som med tillbörlig omsorg bevakar samhällets intresse, kan emellertid skydda samhället även från denna olägenhet genom att tid efter annan från den ersättningsberättigade fattigvårdsstyrelsen infordra uppgift huruvida sådan fattigvård, för vilken samhället på grund av utslag eller åtagande är betalningsskyldigt, fortfar eller ej. Enligt kammarrättens mening måste anledningen till i motionen påtalade missförhållanden sökas i den omständigheten, att vederbörande fattigvårdsstyrelser icke vinnlagit sig om en omsorgsfull medelsförvaltning.

Huruvida dylika missförhållanden förekomma i sådan utsträckning, att de böra föranleda särskilda åtgärder från statsmakternas sida, undandraget sig kammarrättens bedömning. Den i motionen föreslagna preskriptionsbestämelsen får emellertid kammarrätten, som håller före att ytterligare stadganden om preskription icke utan tvingande skäl böra meddelas, bestämt avstyrka.

I behandlingen av detta ärende, däri skiljaktig mening icke förekommit, hava deltagit undertecknad president, kammarrättsråden Waldenström, Ekenberg och von Sydow, byråchefen Ripe, kammarrättsrådet Sivert, föredragande, samt assessorn Wikström.

Stockholm den 4 mars 1935.

K. H. Högstedt.

S. C:son Poppelman.

Bilaga B.

Svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundet.

Till andra lagutskottet.

Sedan andra lagutskottet berett Svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundet tillfälle att avgiva yttrande över en inom riksdagens andra kammare av herrar Thorell och Lundqvist väckt motion, nr 330, om fastställande av viss tid för utsökande av fattigvårdssamhälles fordran hos annat fattigvårdssamhälle enligt fattigvårdslagen, får förbundet framhålla följande.

Av motionärerna påtalade förhållanden äro tvivelsutan icke tillfredsställande. Förbundet kan på grund av sin erfarenhet betyga, att saknaden av en bestämmelse om viss tid, inom vilken en fordran, som fastställts genom utslag eller frivilligt erkännande, skall utkrävas, understundom vållat olägenheter. Förutom de av motionärerna berörda olägenheterna må framhållas, att det för hemortskommunen kan bereda stora svårigheter vid uppgörandet av fattigvårdens stat, därest en annan kommuns fordran icke uttages med jämna mellanrum utan kanske för flera år på en gång. Det förekommer, att en hemortskommun icke på många år erhåller något krav eller eljest upplysning om understödsfallet och därför anser sig kunna antaga att fattigvården upphört. Det kan då för kommunens ekonomi bliva ett svårt slag, när en dag räkning för många år på ett synnerligen stort belopp kommer och omedelbar betalning påyrkas. Understundom gäller ett dylikt krav understöd åt minderåriga barn på grund av föräldrarnas arbetslöshet; kanske hade hemortskommunen, om den vetat om att fattigvården fortfarande utgått, kunnat taga hem familjen och bereda föräldrarna arbete.

Om sålunda avsevärda fördelar skulle vara att vinna genom stadgandet om någon viss respittid, kortare än den nu gällande allmänna preskriptionstiden

10 år, så synes det förbundet tveksamt på vad sätt en dylik bestämmelse lämpligen skulle kunna utformas. Motionärernas förslag innebär skapandet av en undantagsbestämmelse från bland annat 4 § i kungl. förordningen den 4 mars 1862 om 10-årig preskription (jfr även 19 § samma förordning med därunder i lagboken angivna anmärkningar). Det är att märka att på nu ifrågavarande område råder ganska egenartade förhållanden. Av särskild betydelse är att i fattigvårdsmål hemortskommunen ofta dömes att betala vistelsekommunen dels viss kostnad, som redan utgivits och styrkts, dels med »belopp, varom parterna äga att i brist av åsämjande särskilt i laga ordning tvista efter befogenhet», vad vistelsekommunen ytterligare enligt 1 § utgivit till dess behovet upphört eller upphör. Vistelsekommunen kan sålunda icke endast från början underlåta att kräva hemortskommunen på det utdömda beloppet utan även när som helst, så länge behovet fortsätter, upphöra att kräva hemortskommunen utan någon annan risk för förlust av sin rätt än den som ligger i bestämmelsen om 10-årig preskription.

En preskriptionsbestämmelse torde på grund av vad nyss framhållits icke kunna anknytas endast till dagen för ett utslag eller dess delgivande eller till den tidpunkt, då betalningsskyldigheten frivilligt erkänts, utan måste även anknytas till den tidpunkt, då understödet utgivits. Vidare måste det bli föremål för övervägande, huruvida en eventuell dylik bestämmelse skall begränsas till fordringar hos kommuner eller utsträckas till fordringar hos enskilda samt om den bör gälla även för sjukhus' fordran enligt 58 § i fattigvårdslagen.

Därest ifrågasatt ändring viktages i fattigvårdslagen, bör motsvarande ändring göras i lagen om samhällets barnavård etc.

Överhuvud taget torde frågan vara av betydligt mera invecklad art än motionen synes giva vid handen. Förbundet kan därför för sin del i varje fall icke för närvarande tillstyrka den av motionärerna föreslagna lagändringen men vill instämma i motionens syfte och får förbundet tillstyrka att den i motionen berörda frågan göres till föremål för utredning.

Stockholm, i Svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundets byrå, den 25 februari 1935.

Axel Hirsch.

Karl J. Höjer.

Bilaga C.

Svenska landskommunernas förbund.

Till andra lagutskottet.

De i 8 kap. fattigvårdslagen meddelade bestämmelserna om fattigvårdssamhällets inbördes ersättningsskyldighet reglera, såsom i motionen framhållits, endast förhållandet mellan vistelsekommunen och hemortskommunen intill den tidpunkt, då vistelsekommunens fordran antingen godvilligt av hemortskommunen erkänts eller ock genom lagakraftvunnet utslag blivit fastställt. Att några särskilda stadganden för reglerandet av rättsförhållandet mellan kommunerna efter nämnda tidpunkt icke ansetts erforderliga, beror uppenbarligen därpå att fordran efter utslaget meddelande kan, om den icke godvilligt erlagges, uttagas hos den betalningsskyldiga kommunen i enlighet med stadgandena i utsökningslagen. Införande av den i motionen föreslagna särskilda preskriptionstiden för genom lagakraftvunnet utslag fastställt fordran skulle

således innebära en inskränkning i den fattigvårdssamhället nu tillkommande rätten att inom tio år utsöka sin fordran.

Vid bedömande av frågan, huruvida vistelsekommunens fattigvårdsstyrelse kan tillskansa denna kommun orättmätig vinst genom att under oskäligt lång tid underlåta att avkräva hemortskommunen ersättning, bör åtskillnad göras mellan räntebärande och icke räntebärande fordringar. Jämlikt 56 § 3 mom. fattigvårdslagen utgår ränta å av myndighet utdömd ersättning för fattigvård, som utgivits under tiden till och med dagen för länsstyrelsens utslag. Då räntan enligt samma lagrum skall beräknas efter fem procent till dess betalning sker, kan vistelsekommunen, åtminstone med nuvarande ränteläge, bereda sig en viss om ock obetydlig vinst genom att dröja med fordringens indrivning. Eftersom hemortskommunen i allmänhet erhåller del av utslaget, bör emellertid fattigvårdsstyrelsen därstädes kunna skydda sig mot oskäliga ränteutgifter genom att, om krav icke framställs av vistelsekommunens fattigvårdsstyrelse, hos denna begära räkning å beloppet. Beträffande icke räntebärande fordringar kan vistelsekommunen icke vinna något genom att förhåla indrivningen. Eftersom det vid en eventuell process åligger vistelsekommunens fattigvårdsstyrelse att bevisa riktigheten av sin fordran, torde den i motionen påtalade svårigheten att kontrollera ett krav, som ligger flera år tillbaka i tiden, vara till lika stor olägenhet för vistelsekommunen som för hemortskommunen. Däremot kan det lända till betydande olägenhet för hemortskommunen att på en gång nödgas utbetala ett större belopp, avseende ersättning för fattigvård under längre tid.

Hemortskommunens fattigvårdsstyrelse, som ju beträffande sistberörda slag av fordringar endast har betalningsskyldighet i de fall, att fattigvårdsstyrelsen antingen godvilligt erkänt att betala å framtiden belöpande fattigvård eller ock genom lagakraftvunnet utslag ålagts att ersätta sådan fattigvård, bör emellertid icke sväva i okunnighet om sin skyldighet härutinnan. Om på dylikt åtagande eller utslag grundade räkningar icke inom rimlig tid komma den ersättningsskyldiga kommunens fattigvårdsstyrelse tillhanda, bör det enligt förbundsstyrelsens förmenande tillkomma denna fattigvårdsstyrelse att efterhöra anledningen därtill, även om det någon gång skulle kunna kännas frestande för denna styrelse att tiga med saken under förhoppning av att kravet skall glömmas. Skulle vistelsekommunens fattigvårdsstyrelse trots upprepade påstötningar från hemortskommunens sida underlåta att tillställa hemortskommunen räkning å utgivna belopp, läser rättelse kunna vinnas genom hänvändelse till länsstyrelsen. En dylik situation, som ju endast kan tänkas uppstå på grund av tredska från vistelsekommunens sida, förefaller dock knappast tänkbar och synes i alla fall icke kunna motivera särskilda lagstiftningsåtgärder.

Styrelsen kan emellertid icke bestrida, att missförhållanden i det av motionärerna påtalade avseendet kunna anses föreligga. Det vore givetvis till båda parternas fördel, om den ordning för mellanhavandenas uppgörande, som motionärerna förorda, bleve iakttagen. Såsom ovan anförts kunna dessa missförhållanden icke anses ha sin grund i någon bristfällighet hos de lagstadganden, som reglera kommunernas inbördes ersättningsskyldighet, utan däri, att vederbörande fattigvårdsstyrelse icke på ett tillfredsställande sätt fullgjort sina åligganden.

För motionärerna torde heller icke de ekonomiska verkningarna för kommunerna av mellanhavandenas reglering varit huvudsaken. Snarare torde det hava varit den omständigheten, att den långa tid, som nu medgives för ersättningens utkrävande, lämnar stort svängrum för de verkställande förtroende- eller tjänstemännen, så att de genom försummelse kunna förorsaka sina kommuner förluster. Till skydd häremot synes emellertid andra och bättre utvä-

gar stå till buds än den mycket omtvistliga åtgärden att förkorta preskriptionstiden för ifrågavarande slag av fordringar. Verkningarna av den ifrågasatta åtgärden skulle nämligen i stor utsträckning kunna komma att gå ut över de förvaltande organen. För den händelse att en fattigvårdsstyrelse — i främsta rummet dess ordförande — försummade att i tid indriva fordringar, skulle kommunen genom ett dylikt stadgande i vida högre grad än vad för närvarande är fallet komma att tillfogas förluster, som kommunen i sin tur kunna återsöka av de för förlusten ansvariga. Om det bleve regel, att kommunerna på sådant sätt återsökte förlusten av de härför ansvariga, kan det befäras, att ökade svårigheter skulle uppstå att erhålla lämpliga personer för handhavande av fattigvårdsverksamheten. Iakttagande av alla i gällande fattigvårdslag stadgade preskriptionstider fordrar stor uppmärksamhet från fattigvårdsmyndigheternas sida och det synes icke vara lämpligt att ytterligare betunga dem med än flera särskilda preskriptionsbestämmelser.

Beträffande förutsättningarna för en effektiv kontroll måste det redan enligt gällande lagstiftning anses åligga fattigvårdsstyrelser, liksom barnavårdsnämnder och andra förvaltande kommunala organ, att handhava förvaltningen på ett sådant sätt, att de i motionen påtalade missförhållandena undvikas. Härav följer att det enligt styrelsens mening i första hand bör vara de förvaltande organens uppgift att övervaka sina verkställande förtroendemän och tjänstemän. Det ankommer jämväl på kommunens revisorer att tillse, att förvaltningen i angivna hänseenden är tillfredsställande och att, om anledning därtill finnes, framställa anmärkning mot den förvaltande myndigheten. Styrelsen håller före, att svårigheterna rörande indrivningen icke äro större än att dessa böra kunna övervinnas genom upplysning och skärpt kontroll över förvaltningen. Landskommunernas förbunds centralbyrå har också utgivit en promemoria till ledning för den kommunala revisionen, vari bland annat framhållits att revisorerna hava att kontrollera, att kommunen tillkommande bidrag av staten, landstinget, eller andra bidrag, fordringar och tillgodohavanden för utgiven fattigvård och barnavård m. m. på vederbörligt sätt influtit eller, där de äro utestående, äro ordentligt bokförda.

Styrelsen, som livligt sympatiserar med alla strävanden, vilka avse att på ett tillfredsställande sätt ordna kommunernas medelsförvaltning, kan emellertid icke finna, att den ifrågasatta begränsningen av preskriptionstiden för ordnande av fattigvårdssamhällellas mellanhavanden skulle vara till fördel för kommunerna.

Stockholm den 26 februari 1935.

Styrelsen för Svenska Landskommunernas förbund:

Sv. Bengtsson.

J. A. Zander.

Bilaga D.

Svenska stadsförbundet.

Till riksdagens andra lagutskott.

Sedan utskottet berett Svenska stadsförbundet tillfälle att avge yttrande över en inom riksdagens andra kammare väckt motion nr 330 om fastställande av viss tid för utsökande av fattigvårdssamhälles fordran enligt fattigvårdslagen, får förbundets styrelse härmed anföra följande.

Bihang till riksdagens protokoll 1935. 9 saml. 2 avd. Nr 23.

Då stadsförbundet i sin dagliga verksamhet icke är i tillfälle att förvärva någon mera ingående erfarenhet av fattigvårdsärendenas löpande handläggning, inskränker sig styrelsen till några uttalanden av mera principiell art.

Det torde vara obestriddigt, att kontrollen över de personer, som handha medelsförvaltningen inom fattigvårdsstyrelserna, skulle i någon mån underlättas, om lagen stipulerade en kort frist för indrivning av fastställd fordran. Möjligheten att i räkenskaperna år från år balansera utestående fordringsbelopp kan naturligen underlätta en örlig medelsförvaltares manipulationer. Även för den betalningsskyldiga kommunen kunna nog vissa olägenheter följa av nu gällande bestämmelser.

Man kan emellertid svårligen frigöra sig från det intrycket, att omfattningen av de påtalade olägenheterna ytterst blir beroende på den ordning och reda, som överhuvud kännetecknar den kommunala fattigvårdsförvaltningen. Det vill synas, som om kommunerna själva borde kunna komma till rätta med eventuella bristfälligheter i redovisnings- och bokföringsmetoder på detta område utan hjälp av den föreslagna lagstiftningen.

De eftersträfvade fördelarna skulle dock vinnas genom en inskränkning i den nuvarande preskriptionstiden av tio år. Den omständigheten att kommunerna vid sökande av stats- eller landstingsbidrag måste inkomma med sina krav inom relativt begränsad tid synes knappast utgöra någon rimlig grund för kommunerna att för *vissa* fordringar avstå från den preskriptionstid, de för sina fordringar i allmänhet, även i avseende å kommunalskatt, ha att räkna med. Försummar en förtroende- eller tjänsteman nu att inkassera utdömt belopp, ha revisorerna år efter år möjligheter att åstadkomma rättelse. Men förhållandet skulle bli ett annat, om den påyrkade lagstiftningen kom till stånd. Om vid revisionen av t. ex. 1934 års förvaltning det konstaterades, att kommunen i december 1934 fått slutgiltigt fastställd genom lagakraftvunnen dom en stor fordran på ett annat fattigvårdssamhälle, torde revisorerna av 1935 års förvaltning, där revisionen sker »i efterskott», bli i tillfälle att konstatera, om beloppet i rätt tid sökts, först efter 1935 års utgång, d. v. s. först sedan den förkortade preskriptionstiden är ute. Skulle en begränsning av preskriptionstiden ifrågakomma, synes den i vart fall icke böra begränsas så snävt, som i motionen föreslås.

Det torde kunna starkt ifrågasättas, om proportionen mellan fördelar och olägenheter med den tilltänkta lagstiftningen är rimlig ur kommunernas synpunkt. Därtill kommer att en lag som fattigvårdslagen, vilken tillämpas av en mängd lekmän på juridikens område, icke bör tid efter annan underkastas ändringar, om dessa icke äro av behovet oundgängligen påkallade, vilket *icke* synes vara fallet beträffande motionärernas förslag.

Styrelsen vill därför för sin del avstyrka bifall till motionen.

Stockholm den 23 februari 1935.

För Svenska stadsförbundets styrelse:

A. Borgström.

Dess ordförande.

Hemming Karlsson.